

L'APRENTATGE ESCOLAR DE LA LLENGUA I LES SEVES DIFICULTATS

23318

Núria SILVESTRE (1er. Semestre)
Carrasumada SERRANO (2on Semestre)

Presentació i objectius

Aquesta assignatura correspon a l'estudi dels trastorns específics del llenguatge, excloent-ne les dificultats de llenguatge secundàries a d'altres síndromes. És doncs, en aquest sentit, complementària de l'assignatura Intervenció Psicopedagògica, en què sí que s'hi tracten els problemes de llenguatge derivats de deficiència mental, autisme, etc. Per aquest caràcter complementari i per raons de crèdits, els greus trastorns de llenguatge derivats de la sordera, en els casos que plantegen una atenció especial permanent, també són tractats en l'assignatura esmentada.

Els principals objectius d'aquesta assignatura són els que permeten capacitar l'alumnat per a les funcions que segueixen:

1. Detecció de les dificultats i dels trastorns específics del llenguatge oral i escrit.
2. Diagnosi diferencial d'aquests trastorns quan són secundaris a d'altres síndromes.
3. Orientació per al tractament de les dificultats i dels trastorns específics del llenguatge oral i escrit.
4. Orientació psicopedagògica per a la prevenció dels trastorns esmentats.

Temari

I DEFINICIÓ DE LES DIFICULTATS I TRASTORNS EN L'ADQUISICIÓ DEL LLENGUATGE ORAL

1. Classificació de les dificultats i trastorns del llenguatge oral. Conceptualització del llenguatge *desviat i immadur*.
2. El desenvolupament del llenguatge oral i els seus trastorns (I) El desenvolupament fonològic. Les dificultats de la parla i de la veu. Els problemes d'articulació i de discriminació. Els problemes de fluïdesa.
3. L'Evolució del llenguatge oral i els seus trastorns (II) El desenvolupament semàntic, morfosintàctic i pragmàtic.
4. Els trastorns globals de llenguatge: El retard de llenguatge, les disfàsies i les afàsies infantils.

II DETECCIÓ I DIAGNOSI DE LES DIFICULTATS EN L'ADQUISICIÓ DEL LLENGUATGE ORAL

5. Les aportacions de la Sociolingüística per a l'observació en medis naturals. La col·laboració del medi familiar.
6. La detecció de dificultats. L'observació a les aules de parvulari i cicle inicial: Els estils de magisteri.
7. Procediments d'anàlisi de les dades obtingudes en medis naturals.
8. El diagnòstic de les dificultats i trastorns en l'adquisició del llenguatge oral mitjançant tècniques estandarditzades.

III LES DIFICULTATS EN L'APRENTATGE DE LA LLENGUA ESCRITA

9. L'aprenentatge de la llengua escrita. Les vies d'accés lexical. Les dificultats per usar-les.
10. L'anàlisi de les dificultats per fer servir diferents tipus de text. Observació de les diferents funcions de la llengua escrita a l'aula.
11. Les diferents classificacions i tipus de dislèxies. La diagnosi amb tècniques estandarditzades.

IV PROCEDIMENTS D'INTERVENCIÓ

12. Les activitats col·lectives a l'aula conseqüents amb les de detecció i prevenció.
13. Els programes específics d'atenció individual per desenvolupar el llenguatge oral.
14. Els programes específics d'atenció individual per desenvolupar el llenguatge escrit.

Bibliografia

- BLANKEN, G. et al. (1993) *Linguistic disorders and pathologies. An International handbook*. Walter de Gruyter, Berlín.
- BOSCH, L. (1984) "El desarrollo fonológico infantil: una prueba para su evaluación" in SIGUAN, M. *Estudios sobre psicología del lenguaje infantil*. Pirámide, Madrid.
- CANTWELL, M.D. i BAKER, PH.D. (1987) *Developmental speech and language disorders*. The Guilford Press, Nova York.
- CAZDEN, B.; VERA, J.; HYMES, D. (1972) *Functions of Language in the classroom*. Teachers College, Columbia University, Nova York.
- CLEMENTE, R.A. (1995) *Desarrollo del Lenguaje*. Octaedro, Barcelona.

CRYSTAL, D.; FLECHTER, P.; GARMAN, M. (1976) Versió castellana (1983) *Análisis gramatical de los trastornos del lenguaje*. Médica y Técnica, Barcelona.

LAUNEY, CL. i BOREL-MAISONNY, S. (1977) Versió castellana (1984) *Trastornos del lenguaje, la palabra y la voz*. Masson, Barcelona.

McTEAR, M. i CONTI-RAMSDEN, G. (1992) *Pragmatic Disability in Children*. Whurr Publishers Ltd., Londres.

RONDAL, J.A. i SERON, X. (1984) Versió castellana (1991) *Trastornos del lenguaje*. Paidós, Barcelona.

SÁNCHEZ, E. (1990) "Estrategias de intervención en los problemas de lectura" in MARCHESI, A., COLL, C. i PALACIOS, J. *Desarrollo Psicológico y Educación*, III vol. Alianza Psicología, Madrid, pp. 139-154.

SCHNEUWLY, B. (1988) *Le langage écrit de l'enfant. La production des textes informatifs et argumentatifs*. Delacheaux & Niestlé, Niestlé.

THOMSON, M.E. (1984) Versió castellana (1992) *Dislexia. Su naturaleza, evaluación y tratamiento*. Alianza Psicología, Madrid.

TOUGH, J. (1976) Versió castellana (1987) *El lenguaje oral en la escuela*. Aprendizaje-Visor, MEC, Madrid.

YULE, W. i RUTTER, M. (1987) *Language development and disorders*. McKeith Press, Oxford.

VALMASEDA, M. (1990) "Los problemas de lenguaje en la escuela" in MARCHESI, A., COLL, C. i PALACIOS, J. *Desarrollo Psicológico y Educación*, III vol. Alianza Psicología, Madrid, pp. 101-120.

Procediment docent i avaluatiu

Es desenvolupa l'assignatura en dues hores i mitja setmanals, una de les quals es dedica a treballs pràctics. A final de curs es requereix presentar un tema dels tractats a treballs pràctics per poder accedir a l'examen final.